

Vergaderjaar 2023–2024

29 296

Tunnelveiligheid

Nr. 51

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 januari 2024

Op 18 december 2023 is uw Kamer geïnformeerd over de schadeoorzaak van de fundering in de Prinses Margrietunnel in de A7¹. In deze brief is gemeld dat Rijkswaterstaat nog vier andere objecten met een vergelijkbare funderingsconstructie in beheer heeft, waaronder de Vollenhoventunnel in de A28 nabij Zeist. Dit is één van de drukste rijkswegen in het land en vormt een cruciale schakel tussen Oost- en West-Nederland. Vanaf half december worden deze objecten gemonitord.

In de Vollenhoventunnel is vanaf 5 januari 2024 een trend zichtbaar waarbij moot 6 en moot 7 van de tunnel respectievelijk 4 en 12 mm omhoog zijn gekomen. Met name moot 7 baart zorgen. Met deze brief wordt uw kamer geïnformeerd over de ontstane situatie en de acties/maatregelen die Rijkswaterstaat heeft genomen en nog gaat nemen.

Situatie

Op basis van de ervaringen bij de Prinses Margrietunnel, waarbij de trekankers bezweken zijn, is de monitoring strategie voor de vier andere objecten bepaald. Zo is er een interventiewaarde (10 mm) vastgesteld voor het omhoog komen van een tunnelmoot. Bij moot 7 van de Vollenhoventunnel is deze waarde nu overschreden. Dat geeft reden tot zorg. In de eerste weken na aanleg van het monitoringssysteem zijn er geen verplaatsingen waargenomen. Vanaf 5 januari 2024 is er een continue beweging waargenomen. Een exacte oorzaak van deze beweging is nog niet bekend. Mogelijk is de tunnelmoot door de zeer hoge grondwaterstand als gevolg van de hevige regenval van de laatste maanden omhooggekomen. Het is daarbij niet ondenkbaar dat evenals bij de Prinses Margrietunnel de paalfundering de opwaartse waterdruk niet meer kon weerstaan.

¹ Schadeoorzaak Prinses Margrietunnel A7; Kamerstuk 29 296, nr. 50; d.d. 18 december 2023.

Door de monitoring van de objecten is nu in een zeer vroeg stadium zicht ontstaan op een mogelijk bezwijken van de fundering. Dit stelt Rijkswaterstaat in staat om zo proactief mogelijk beheersmaatregelen te treffen die erger voorkomen. Ter vergelijking, de verticale verplaatsing in de Prinses Margrietunnel is pas voor het eerst vastgelegd toen deze ruim 50 mm bedroeg.

Er is op dit moment geen sprake van een calamiteit, maar de situatie is wel dusdanig dat deze vraagt om het nemen van beheersmaatregelen.

Beheersmaatregelen

Om de situatie te beheersen zullen allereerst de tunnelmoten waarbij sprake is van een opwaartse beweging, gestabiliseerd worden. Dit gebeurt door het plaatsen van ballast op de vluchtstroken en misschien later ook nog in de middenberm. Door dit tijdig te doen kan een situatie zoals bij de Prinses Margrietunnel in 2022 voorkomen worden. Het plaatsen van ballast heeft de voorkeur boven het verlagen van de grondwaterspiegel ter plaatse. Dit omdat een dergelijke verlaging een grote impact heeft op de omgeving en daarmee niet als realistisch haalbaar wordt gezien.

Waarschijnlijk moet de ballast voor een langere periode blijven staan om ook de trekankers te onderzoeken (inschatting minstens een jaar). Bij het plaatsen van ballast zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden met de doorstroming van het verkeer en het belang van de A28 in het netwerk. Ook de verkeersveiligheid en de dit jaar uit te voeren onderhoudswerkzaamheden op de A12 en A27 worden hierin meegenomen. Zeer waarschijnlijk gaat de snelheid omlaag naar 90 km/u en op de rechterrijstrook naar 70 km/u.

De start van de werkzaamheden is gepland op vrijdagavond 12 januari 2024.

Ook is naar verwachting verder onderzoek nodig naar het omhoogkomen van de tunnel. Hierbij zal geput worden uit de kennis en ervaring die bij de Prinses Margrietunnel is opgedaan. Hoe het onderzoek wordt vormgegeven is nog niet bekend. Deze activiteiten zullen onderdeel uitmaken van het medio 2024 per object op te stellen handelingsperspectief waarover uw kamer geïnformeerd is in de brief van 22 november 2023. De Vollenhove-tunnel zal hierin de hoogste prioriteit krijgen.

Rijkswaterstaat communiceert proactief met de omliggende gemeenten, provincie, veiligheidsregio en andere stakeholders over de ontstane situatie en de te nemen beheersmaatregelen. Het is mogelijk dat het verkeer hinder gaat ervaren van de maatregelen. Zoals de situatie nu is, blijft de tunnel wel gewoon beschikbaar voor het verkeer.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers